

**POLITOLOGISK
INTRODUKTIONSKURSUS**

MATERIALESAMLING

Mangfoldiggjort i overensstemmelse med reglerne i
"Aftale om kopiering ved universiteter m.m."
(Maj 1995) i 300 eksemplarer

Forord

Denne materialesamling er udarbejdet til brug i politologisk introduktionskursus for 1. semester-studerende i statskundskab ved Aarhus Universitet. På de følgende sider findes

- (1) *Plan for gennemgangen i semestrets enkelte uger*
- (2) En alfabetisk ordnet *litteratur- og pensumliste*.

De studerende forventes selv at anskaffe følgende bøger:

- Daniele Caramani (ed.), *Comparative Politics*, 2nd edition. Oxford: Oxford University Press (kaldet DC).
- Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (2013). *Det demokratiske system*, 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag

Plan for gennemgang

TIME	indhold
UGE 36	BEGREBSINTRODUKTION OG DET POLITISKE SYSTEMS VÆRDIER (herunder klassiske sociale og politiske modsætningsforhold)
Forelæsning 1: Jørgen Møller	Politik og studiet af politik: Rasmussen, "Politik og studiet af politik"; Thomsen, "Politologi – læren om politik"; Peters i DC, "Approaches in Comparative Politics";
Holdtime 1:	Partisystem som begreb og teorier om dets udvikling: Elklit, "Det klassiske danske partisystem bliver til"; Caramani i DC, "Party Systems", uddrag pp. 237-251;
Forelæsning 2: Jørgen Møller	Politiske ideologier: Newton & van Deth, "Political Ideologies: Conservatism, Liberalism ...";
Holdtime 2:	Ny og gammel politik: Borre, "To konfliktdimensioner"; Stubager, "Uddannelse og ny politik: En dekomponering ...";

UGE 37	STYREFORMER OG FORFATNINGER (herunder demokratisering og Grundlovens forskrifter)
Forelæsning 3: Jørgen Møller	Styreformer: Mair i DC, "Democracies"; Brooker i DC, "Authoritarian Regimes";
Holdtime 3:	Demokratisering: Knudsen, uddrag "Da demokrati blev til folkestyre";
Forelæsning 4: Jørgen Møller	Forfatninger: Sweet i DC, "Constitutions and Judicial Power", uddrag, pp. 162-178; Grundloven;
Holdtime 4:	En tidssvarende grundlov: Christensen, "Grundloven – en tidssvarende ramme ...";

UGE 38	DELTAGELSESKANALER: INTERESSEORGANISATIONER OG MASSEMEDIER
Forelæsning 5: Thomas Olesen:	Politisk deltagelse og interesseorganisationer: Binderkrantz & Christiansen, "Interesseorganisationerne" (i bogen "Det demokratiske system"); Kriesi i DC, "Social Movements";
Holdtime 5:	Konsensusdemokrati og interesseorganisationer: Rommetvedt et al., "Coping with Corporatism in Decline..."; www (find gennem Statsbiblioteket)
Forelæsning 6: Thomas Olesen:	Medier og politisk kommunikation: Norris i DC, "Political Communication"; Elmelund-Præstekær & Hopmann, "Medierne" (i bogen <i>Det demokratiske system</i>)
Holdtime 6:	Demokratisk politik og medier mellem spil og substans Loftager, "Medierne, kommunalreformen og ideen om ...";

Faglig dag den 20. september

UGE 39	DELTAGELSESKANALER: PARTIER, VALG OG FOLKEAFSTEMNINGER
Forelæsning 7: Thomas Olesen	Valg, vælgere og valgsystemer: Gallagher i DC, "Elections and Referendums"; Elklit, "Valgsystemerne" (I bogen <i>Det demokratiske system</i>);
Holdtime 7:	Folkeafstemninger: Svensson, "Den danske praksis";
Forelæsning 8: Asbjørn Skjæveland	Politiske partier og deres adfærd: Strøm, "A Behavioral Theory of Competitive Political Parties"; www (find gennem Statsbiblioteket) Kosiara-Pedersen & Pedersen, "Partier og Partisystemer", pp. 47+51-66 (I bogen <i>Det demokratiske system</i>) Katz i DC, "Political Parties";
Holdtime 8:	Politiske partier – er de i krise eller hvad? Togebj m.fl., "Er partiernes rolle udspillet?";

UGE 40	POLITISKE INSTITUTIONER: PARLAMENTER OG REGERINGER
Forelæsning 9: Asbjørn Skjæveland	Parlamenter – ikke mindst det danske: Christiansen & Skjæveland, uddrag af "Folketinget" (I bogen <i>Det demokratiske system</i>), pp. 71-78 + 83-97; Kreppel i DC, "Legislatures";
Holdtime 9:	Sådan arbejder Folketinget: Jensen, "Folketingets partigrupper"; Christiansen, "Aftaler på tværs af sektorer i Folketinget"; SUPPLERENDE LITTERATUR: Folketinget, "Folketingets arbejdsform"; Andersen, Figurer over lovgivningsprocessen;
Forelæsning 10: Asbjørn Skjæveland	Regering og regeringsdannelse: Christiansen & Skjæveland, uddrag af "Folketinget" (I bogen <i>Det demokratiske system</i>), pp. 79-82; Müller i DC, uddrag af "Governments and Bureaucracies", pp. 142-154;
Holdtime 10:	Præsidentialisering af parlamentariske systemer: Pedersen & Knudsen, "Denmark: Presidentialization in a ...";

UGE 41	POLITISKE INSTITUTIONER: OFFENTLIG FORVALTNING CENTRALT OG LOKALT
Forelæsning 11: Gert Tinggaard	Bureaukratiet: Christensen, "Forvaltningen", (I bogen <i>Det demokratiske system</i>);
Holdtime 11:	Interesser i forvaltningen: Christensen, "Mandariner og ministre"; Stud.samf., "Den skjulte disciplinering";
Forelæsning 12: Gert Tinggaard	Opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner: Christensen, "Forvaltningen", (I bogen <i>Det demokratiske system</i>);
Holdtime 12:	Væksten i de offentlige udgifter: Kristensen, "Den politisk-bureaukratiske beslutningsproces som ..."; Green-Pedersen & Mortensen, "Notat om udviklingen i udgifterne til ..." (materiale inkluderet i ugeseddel);

UGE 42	EFTERÅRSFERIE
---------------	----------------------

UGE 43	POLICY-ANALYSE: BESLUTNINGSPROCESSER OG IMPLEMENTERING
Forelæsning 13: Gert Tinggaard	Policy-analyse: Knill & Tosun i DC, "Policy-making";
Holdtime 13:	Strukturreformen: Christiansen & Klitgaard, "Den utænkelige reform", uddrag; Mouritzen, "Strukturreformen som en skraldespand";
Forelæsning 14: Gert Tinggaard	Velfærdsstat og social kapital: Jensen, <i>Velfærdsstaten – en introduktion</i> , kapitel 6; Kersbergen & Manow i DC, "The Welfare State";
Holdtime 14:	Velfærdsstat og regeringsmagt: Green-Pedersen & Klitgaard, "Between Economic Constraints and ...";

UGE 44	DANMARK – DEN INTERNATIONALE SMÅSTAT: UDVIKLINGSTENDENSER OG STRATEGIER I DANSK UDENRIGSPOLITIK
Forelæsning 15: Rasmus Brun Pedersen	Introduktion til teorier om international politik samt dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik før 1989: Branner, "The Danish Foreign Policy Tradition", pp. 186-188, 191-200, 202-206; Lidegaard, "Det munkske system", pp. 633-646, 655-657; Due-Nielsen & Petersen, "Adaptation and Activism", pp. 12-18;
Holdtime 15:	Neutralitetspolitik i praksis Sylvest, "Dansk udenrigspolitik ved en korsvej" (undervisningsoplæg i ugeseddel);
Forelæsning 16: Rasmus Brun Pedersen	Aktivisme i dansk udenrigspolitik efter 1989: Pedersen, "Danish Foreign Policy Activism", pp. 331-347; www (find gennem Statsbiblioteket)
Holdtime 16:	Danmarks internationale rolle efter den kolde krig: Pedersen, "Dansk udenrigspolitisk aktivisme i nyt farvand?"; SUPPLERENDE LITTERATUR: Udenrigsministeriet, <i>Kurs mod 2020. Dansk udenrigspolitik i nyt farvand</i>

UGE 45	EUROPÆISK INTEGRATION: EU SOM POLITISK SYSTEM OG DANMARKS ROLLE HERI
Forelæsning 17: Rasmus Brun Pedersen	<i>Integrationsprocessen og forklaringer heraf</i> Kelstrup et al., <i>Europa i forandring</i> , uddrag, pp. 49-86, 175-180, 183-199;
Holdtime 17:	<i>Den europæiske integrationsproces: Succes eller fiasko?</i> McCormick, "Why Europe Works", pp. 11-18; Gillingham, "The End of the European Dream", pp. 19-31;
Forelæsning 18: Rasmus Brun Pedersen	<i>EU som politisk system og dansk EU politik:</i> Kelstrup et al., <i>Europa i forandring</i> , uddrag, pp. 87-112, 416-425, 428 -440;
	<i>Evaluering af forelæsningserne på pol.intro.</i>
Holdtime 18:	<i>Dansk EU-politik og EU's påvirkning på det danske Folketing:</i> Pedersen & Christiansen, "Europæisering af koalitioner mellem Folketingets partier" (datamateriale inkluderet i ugeseddel);

UGE 46	OPGAVESKRIVNING; EVALUERING
Forelæsning 19: Rasmus Brun Pedersen / Asbjørn Skjæveland	<i>Introduktion til opgaveskrivning:</i> <i>Opgavepentagonen</i> , 1p. SUPPLERENDE LITTERATUR: Iversen m.fl., "Writing Seminar Reports", 6 sider; Sidenius, "Om opgaveskrivning", 5 sider;
Holdtime 19:	<i>Gennemgang af synopsisudkast samt evaluering (3 timer)</i>

UGE 47	UDARBEJDELSE AF OPGAVESYNOPSISER + faglig læringsdag 14. november
--------	---

UGE 48-51 OG UGE 1	OPGAVESKRIVNING OG VEJLEDNING
	<i>Opgavevejledning ved forelæsere Se sedler på undervisernes kontordøre!</i>
	Opgaveaflevering: dato offentliggøres senere

UGE 7-9	Tilbage melding på de enkelte opgaver ved forelæsere
---------	--

Pensum

F5	Binderkrantz, Anne & Peter Munk Christiansen (2013). ”Interesseorganisationerne”, kapitel 6 i Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag.
H2	Borre, Ole (2003). ”To konfliktdimensioner”, pp. 171-186 i Jørgen Goul Andersen & Ole Borre (red.), <i>Politisk forandring: Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001</i> , Aarhus: Forlaget Systime.
F15	Branner, Hans (2000) ”The Danish Foreign Policy Tradition and the European Context”, uddrag, pp. 186-188, 191-200, 202-206 i Hans Branner & Morten Kelstrup (red.). <i>Denmark’s Policy towards Europe after 1945</i> . Odense: Odense University Press.
F3	Brooker, Paul (2011). ”Authoritarian Regimes”, chapter 6, pp. 102-117 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H1	Caramani, Daniele (2011). ”Party Systems”, uddrag af chapter 13, pp. 237-251 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H4	Christensen, Jens Peter (1999). ”Grundloven – en tidssvarende ramme om det politiske liv?”, pp. 27-43 i Niels Sørensen & Morten N. Jakobsen (red.), <i>Folkestyrets lov: Grundloven 150 år</i> , København: Aschehoug.
H11	Christensen, Jørgen Grønnegård (1983). ”Mandariner og ministre”, <i>Politica</i> , Vol. 15, No. 3, pp. 284-304.
F11/12	Christensen, Jørgen Grønnegård (2009). ”Forvaltningen”, kap. 5 i Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag
H9	Christiansen, Flemming Juul (2005). ”Aftaler på tværs af sektorer i Folketinget”, <i>Politica</i> , Vol. 37, No. 4, pp. 423-439.
F9	Christiansen, Flemming Juul & Asbjørn Skjæveland (2013). ”Folketinget”, kap. 4 i Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag.
H13	Christiansen, Peter Munk & Michael Baggesen Klitgaard (2008). <i>Den utænkelige reform: Strukturreformens tilblivelse 2002-2005</i> , pp. 46-60 og 65-77, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
H15	Due-Nielsen, Carsten & Nikolaj Petersen (eds.) (1995). <i>Adaptation and Activism</i> , pp. 12-18, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
H1	Elklit, Jørgen (1986). ”Det klassiske danske partisystem bliver til”, pp. 21-38 i Jørgen Elklit & Ole Tonsgaard (red.), <i>Valg og vælgeradfærd</i> , Aarhus: Forlaget Politica.
F7	Elklit, Jørgen (2013). ”Valgsystemerne”, kap. 2 i Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg., København: Hans Reit-

	zels Forlag.
F6	Elmelund-Præstekær, Christian & Nicolas Hopmann (2013). "Medierne", kap. 7 i Jørgen Grønnegaard Christensen og Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag.
F7	Gallagher, Michael (2011). "Elections and Referendums", chapter 10, pp. 181-197 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H 17	Gillingham, John (2012). "The End of the European Dream", pp.19-31 in Andreas Dür & Hubert Zimmermann (eds.), <i>Key Controversies in European Integration</i> . Houndmills: Palgrave Macmillan.
H14	Green-Pedersen, Christoffer & Michael Baggesen Klitgaard (2009). "Between Economic Constraints and Popular Entrenchment: The Development of the Danish Welfare State, 1982 to 2005", pp. 137-152 i Klaus Schubert, Simon Hegelich and Ursula Bazant, <i>The Handbook of European Welfare Systems</i> , London: Routledge.
F14	Jensen, Carsten (2011). <i>Velfærdsstaten: En introduktion</i> , kapitel 6, pp. 80-95, København: Hans Reitzels Forlag.
H9	Jensen, Henrik (1999). "Folketingets partigrupper", pp. 103-130 i Ole Stig Andersen et al. (red.), <i>Folketingets festskrift i anledning af grundlovens 150-års-jubilæum den 5. juni 1999</i> , København: Folketingets Præsidium.
F8	Katz, Richard S. (2011). "Political Parties", chapter 12, pp. 219-236 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F17/18	Kelstrup, Morten; Dorthe Martinsen & Marlene Wind (2012). <i>Europa i forandring</i> , København: Hans Reitzels Forlag, pp. 49-112, 175-180, 183-199, 416-425, 428-440.
F14	Kersbergen, Kees van & Philip Manow (2011). "The Welfare State", chapter 21, pp. 389-407 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F13	Knill, Christoph & Jale Tosun (2011). "Policy-making", chapter 20, pp. 373-388 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H3	Knudsen, Tim (2001). <i>Da demokrati blev til folkestyre: Dansk demokratihistorie, bind 1</i> , uddrag, pp. 13-22, 71-74, 84-87, 96-98, 100-105, 113-115, København: Akademisk Forlag.
F8	Kosiara-Pedersen, Karina & Helene Helboe Pedersen (2013). "Partier og partistystemer" kap. 3 i Jørgen Grønnegaard Christensen & Jørgen Elklit (red.), <i>Det demokratiske system</i> , 3. udg. København: Hans Reitzels Forlag
F9	Kreppel, Amie (2011). "Legislatures", chapter 17, pp. 121-140 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F5	Kriesi, Hanspeter (2011). "Social Movements", chapter 16, pp. 292-310 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H12	Kristensen, Ole P. (1980). "Den politisk-bureaukratiske beslutningsproces som medvirkende årsag til væksten i den offentlige sektor", <i>Nordisk Administrativ Tidsskrift</i> , 61(4): 80-102.
F15	Lidegaard, Bo (2006). <i>Overleveren 1914-1945: Dansk udenrigspolitisk historie</i> ,

	<i>Bind 4, København: Gyldendal, pp. 633-646, 655-657</i>
H6	Loflager, Jørn (2006). "Medierne, kommunalreformen og ideen om et offentligt ræsonnement", <i>Politica</i> , 38(2): 135-153.
F3	Mair, Peter (2011). "Democracies", chapter 5, pp. 84-101 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H17	McCormick, John (2012). "Why Europe works", pp. 11-18 in Andreas Dür & Hubert Zimmermann (eds.), <i>Key Controversies in European Integration</i> . Houndmills: Palgrave Macmillan.
H13	Mouritzen, Poul Erik (2004). "Strukturreformen som en skraldespand", <i>Administrativ Debat</i> , (4): 9-14.
F10	Müller, Wolfgang C. (2011). "Governments and Bureaucracies", uddrag af chapter 8, pp. 142-154 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F2	Newton, Kenneth & Jan W. Van Deth (2005). "Political ideologies: conservatism, liberalism, Christian democracy and socialism", pp. 241-262 in <i>Foundations of Comparative Politics. Democracies of the Modern World</i> , Cambridge: Cambridge University Press.
F6	Norris, Pippa (2011). "Political Communication", chapter 19, pp. 352-370 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
H10	Pedersen, Karina & Tim Knudsen (2005). "Denmark: Presidentialization in a Consensual Democracy", pp. 159-175 in Poguntke & Webb (eds.), <i>The Presidentialization of Politics: A Comparative Study of Modern Democracies</i> , Oxford: Oxford University Press.
F16	Pedersen, Rasmus Brun (2012). "Danish Foreign Policy Activism: A Case of Differences of Degree?", <i>Cooperation and Conflict</i> . Vol. 47, No. 3, 331-347. www (find gennem Statsbiblioteket)
H16	Pedersen, Rasmus Brun (2011). "Dansk udenrigspolitisk aktivisme i nyt farvand?", <i>Udenrigs</i> , Vol. 66, No. 1, pp. 81-87. www (find gennem Statsbiblioteket)
F1	Peters, B. Guy (2011). "Approaches in Comparative Politics", chapter 2, pp. 37-49 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F1	Rasmussen, Erik (1971). "Politik og studiet af politik", kapitel 1, pp. 9-12 i <i>Komparativ politik 1, 2. udgave</i> , København: Gyldendal.
H5	Rommetvedt, Hilmar, Gunnar Thesen, Peter Munk Christiansen og Asbjørn Sonne Nørgaard (2013). "Coping with Corporatism in Decline and the Revival of Parliament: Interest Group Lobbyism in Denmark and Norway, 1980-2005", <i>Comparative Political Studies</i> , Vol. 46, No. 4, pp. 457-485. www (find gennem Statsbiblioteket)
F8	Strøm, Kaare (1990). "A Behavioral Theory of Competitive Political Parties", <i>American Journal of Political Science</i> , 34(2): 565-598. www (find gennem Statsbiblioteket)
H11	Stud. Samf. (1991). "Den skjulte disciplinering", <i>Stud. Samf.</i> , (1): 3-9.
H2	Stubager, Rune (2007). "Uddannelse og ny politik: En dekomponering af uddannelseseffekten på nypolitiske holdninger", pp. 89-108 i Jørgen Goul Andersen et al. (red.), <i>Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv</i> , Aarhus: Academica.

H7	Svensson, Palle (2003). "Den danske praksis", pp. 79-105 i Palle Svensson, <i>Folkets røst</i> . Aarhus: Aarhus Universitetsforlag: Magtudredningen.
F4	Sweet, Alec S. (2011). "Constitution and Judicial Power", uddrag af chapter 9, pp. 162-178 i Daniele Caramani (ed.), <i>Comparative Politics</i> , 2 nd edition, Oxford: Oxford University Press.
F1	Thomsen, Jens Peter Frølund (2010). "Politologi – læren om politik", kapitel 1, pp. 12-29 i <i>Politologi: En introduktion</i> , 2. rev. udg., København: Hans Reitzels Forlag.
H8	Togeby, Lise, m.fl. (2003). "Er partiernes rolle udspillet?", pp. 177-193 i <i>Magt og demokrati i Danmark. Hovedresultater fra Magtudredningen</i> , Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

SUPPLERENDE LITTERATUR:

H9	Andersen, Jørgen Goul (1995). <i>Politik og samfund i forandring</i> , (Figurer over lovgivningsprocessen) pp. 178-180, København: Forlaget Columbus.
H9	Folketinget (2002). "Folketingets arbejdsform", pp. 46-54 i <i>Folketinget efter valget den 20. november 2001</i> , København: Folketingets Præsidium.
F4	Grundloven (2001). Her fra <i>Information fra Folketinget</i> , 1. oktober 2001 (12)
F19	Iversen, Søren Peter, Thomas Jørgensen, Neel Gammelgaard & Iben Gammelgaard, <i>Writing Seminar Reports – Requirements and Guidelines</i> , pp. 70-75, København: Samfundslitteratur.
F19	Sidenius, Niels Chr. (1992). "Om opgaveskrivning", pp. 16-20, Aarhus: Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.
H16	Udenrigsministeriet, <i>Kurs mod 2020. Dansk udenrigspolitik i nyt farvand</i>

Aarhus, d. 21. juni 2013

Rasmus Brun Pedersen

Koordinator for Politologisk Introduktionskursus